

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 3518
Tarih : 03.09.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 04.09.2019
Sayı: -120.10-E.00000529258

E.00000529258

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kadın temsiliyetinin karar alma mekanizmalarında uygulanmaması, yasama, yürütme, yerel yönetim faaliyetlerinin eşitsiz bir şekilde yürütülmesi sonucunu doğurmakta olup bu durumun kadınların şiddet, katliam başta olmak üzere yaşadığı tüm mağduriyetlerin temelini oluşturduğu kuşku götürmemektedir. Kadın temsiliyetinin yasal zemin ve uygulamada teşekkülünün sağlanmasına dönük bir çalışma yürütülmesi bağlamında Anayasa'nın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 03.09.2019

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Siirt Milletvekili

GEREKÇE

Son yıllarda bilhassa artan ve kadın kıyımına varan erkek şiddeti ülke gündeminin en can alıcı sorunudur. Her gün bir yerlerde kadınlar eski eş, nişanlı, abi, baba gibi en yakınlarının en ağır saldırılarına maruz kalıp tasarlanarak işlenen cinayetlerin hedefi oluyorlar. Meydana gelen bazı cinayetler; olayların vahameti yahut oluşan kamuoyu tepkisi ile birkaç gün konuşulup siyasilerin “hemen yasal düzenlemeler yapılmalı” türevinden söylemlerine konu olduktan kısa bir müddet sonra unutulmaya yüz tutuyor. Bu durumun nedenleri arasında yasal düzenlemelerin yetersiz oluşundan, yasa uygulayıcıların yanlış tutumlarına değin sorunun kaynağına dair çeşitli durumlar tartışılrsa da geline aşamada sorunun çözüme kavuşturulmamış olmakla beraber, eril şiddetin daha da arttığına ne yazık ki tanıklık etmekteyiz.

Şiddetin temelinde kadının hiçbir mekanizmada kadın kimliği ile varlık göstermesine olan eril tahammülsüzlük olduğu muhakkaktır. Nitekim Diyarbakır, Mardin ve Van illerinde belediye başkanlarının görevden alınarak kayyım atanmasına ilişkin İçişleri Bakanlığı kararında HDP'li belediyelerde uygulanan “eşbaşkanlık sistemine” yapılan vurgu, kadının karar alma mekanizmalarına dâhil edilmesinin arzu edilmediğinin bir ifadesi olmuştur.

E.00000529258

Bakanlığın söz konusu açıklamasında yer alan **“Halkın oylarıyla Başkanı olarak seçildiklerini göz ardı ederek bölücü terör örgütü yöneticilerinin talimatları doğrultusunda belediye mevzuatında dayanağı olmayan sözde “eş başkanlık” uygulamaya ve mevcut belediye başkanının tüm yetkilerini sözde eş başkan sıfatı verilmiş kişilerle birlikte kullanmaya başladıkları, ne şekilde kim tarafından yetkilendirildiği ve seçildiği belli olmayan eş başkanlara yasa dışı olarak fiilen belediye başkanlığı yaptırdıkları...”** şeklinde ifade edilen eşbaşkanlık uygulamasının HDP’li belediyelerin seçilmesi yönünde irade gösteren yurttaşların bir talebi ve seçimi olduğu hususunun görmezden gelinmesi talihsiz bir durumdur. Halk iradesinin kadın ve erkeğin eşit temsilinden yana olduğu kuşku götürmemektedir. Zira seçme hakkını kullananların yarısının kadın olduğu, bir toplumu kadınlar ve erkeklerin birlikte oluşturduğu bu nedenle de yerel yönetim mekanizmalarında seçme hakkını kullanan her yurttaşın iradesini, kendisini temsil edeceğine inandığı kişi yönünde kullandığı görmezden gelinmemelidir. Kaldı ki, toplumu temsil etme iddiasında olan, onun adına kararlar alan, bu kararları icra eden, kamusal kaynakların kimin için ne şekilde kullanılacağına karar veren mekanizmanın; yalnızca erkeklerden oluşması, toplumun tamamını temsil iddiasıyla çelişmektedir.

Bilindiği üzere 2013 yılında açıklanan ve 2014 yılında yasal zemine kavuşan demokrasi paketinde siyasi partilerde eşbaşkanlık sistemi yer almıştır. Evveliyatında Demokratik Toplum Partisinin fiilen uyguladığı bu sistem sonraki yıllarda kabul görmüş ve yasalaşmıştır. Halihazırda HDP eşbaşkanlık sistemi ile yönetilmekte olup bu uygulamanın eşit temsiliyeti sağlaması demokrasi adına da önemli bir gelişmedir. Yani fiilen yürütülen eşbaşkanlık uygulaması, ilkin toplumda kabul görmüş, ardından yasa koyucu bunu yasal zemine taşımıştır. Bu bakımdan yerel yönetimlerde uygulanan eşbaşkanlık uygulamasının da bundan bir farkı yoktur. Yerel yönetimlerdeki eşbaşkanlık uygulaması zaten toplumdan gelen tazyik sonucunda meşru bir zeminde durmaktadır.

Bilhassa yerel yönetimlerin sorumluluk alanına giren ve kadınların gündelik hayatını doğrudan ilgilendiren hizmetler erkek egemen bir anlayışla, erkek bakış açısından planlanmakta olup bunun kadınların dışlanması sonucunu doğurduğu açıktır. Sığınma evleri, ücretsiz kreşler, güvenli kamusal alanlar, toplu taşıma uygulamaları gibi kadınların günlük yaşamını yaşanabilir kılacak ve kadınlara hareket alanı sağlayacak seçeneklerin oluşturulması, düzenlenmesi ve onaylanması aşamalarında eşit temsiliyet yaşamsal önemdedir. Yerel siyasette eşit temsiliyetin sağlanması yalnızca kadınlar için değil, çocuklar, engelliler, yaşlılar için de olmazsa olmazdır. Bu nedenle kadının yaşadığı ağır mağduriyet ve ayrımcılığın giderilmesi için parlamento çatısı altında bir çalışma yürütülmeli ve kadının her alanda eşit temsiline sağlanacağı yasal düzenlemeler de hayata geçirilmelidir.

E.00000529258

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	T. Hatim
2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	K. Peköz
3			
4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	B. Öztürk
5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	D. Taşdemir
6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	F. Kerestecioğlu
7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bülbül
8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	N. İpekyüz
10	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	M. Rüştü Tiryaki
11	FELEKNAS UCA	BATMAN	F. Uca
12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
13	SALİHE AYDENİZ	DİYARBAKIR	S. Aydeniz
14	MUSA FARİSOĞULLARI	DİYARBAKIR	M. Farisoğulları
15	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	S. Güzel
16	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	H. Özsoy
17	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	G. Paylan
18	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İ. Taşcier
19	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
20	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	Ş. Çoşkun